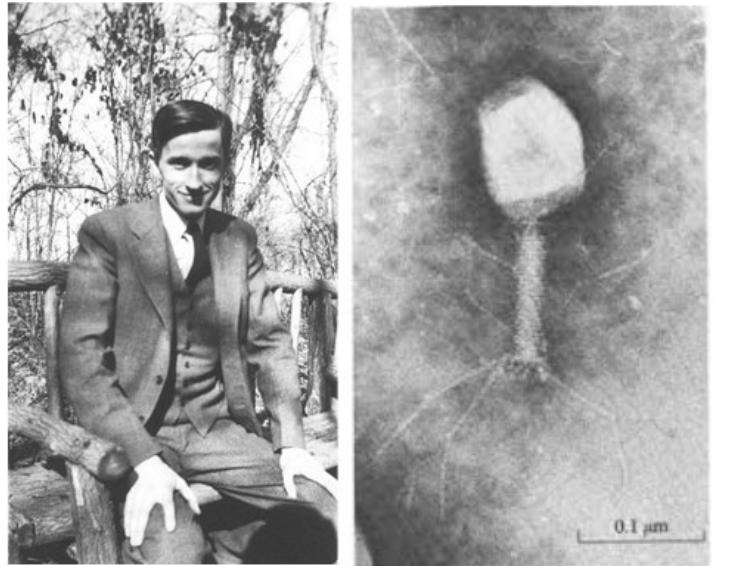

'49
450

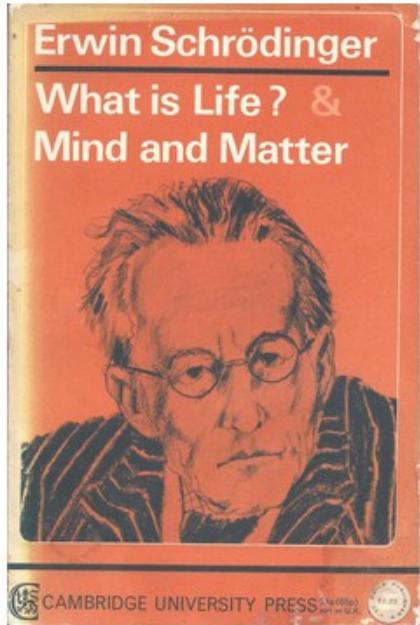

Max Delbrück

bakterifaj araştırmalarında
kara büyüden gerçek bilime...

gen - kararlı
kuantum durumu

mutasyon -
kararlı bir durumdan
diğerine geçiş

genetik materyal
aperiyodik katı

sırası iyi korunmuş bir
atom dizisi - genetik şifre

az sayıda atomun kombinasyonundan
oluşan yapılar - sonsuz olasılıkta
bir araya gelerek *düzenlenebilir*

düzenin ürettiği düzen
yaşam:
ardışık kimyasal tepkimelerin
oluşturduğu düzen

bu mekanizmayı anlarsak:
"yeni" fizik yasaları?

The Chemical Basis of Morphogenesis

A. M. Turing

Philosophical Transactions of the Royal Society of London, Series B, Biological Sciences 1952

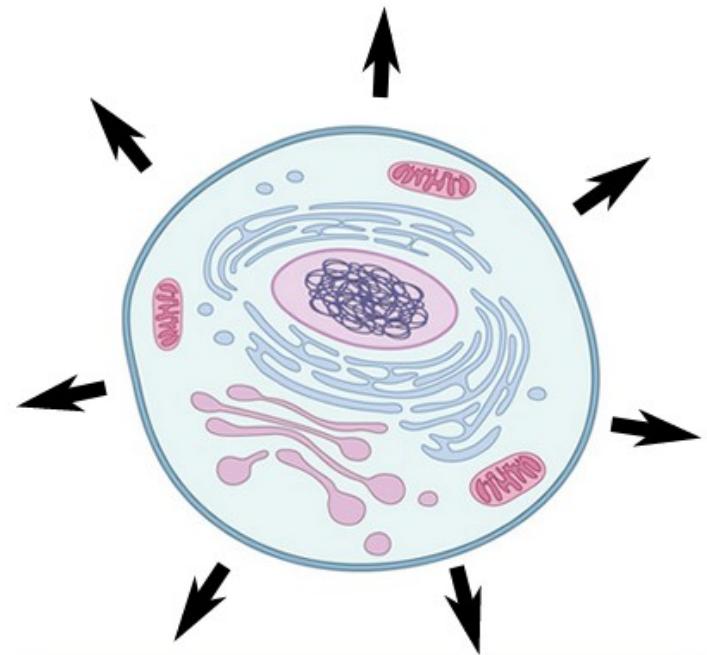
Embriyogenez için bir matematiksel model önerisi

Newton'un hareket yasaları

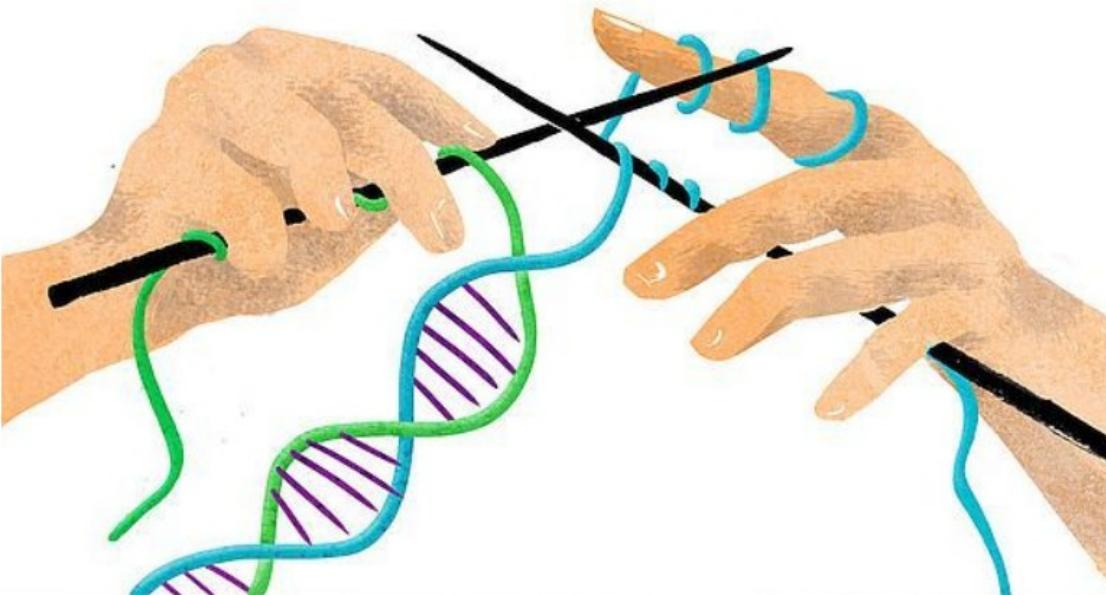
Kimyasal reaksiyonlar

Kimyasalların diffüzyonu

Hücrenin iç elektriksel aktivitesi

Morfojenlerin artması ozmotik aktivite hücrenin ve dokunun büyümesi...

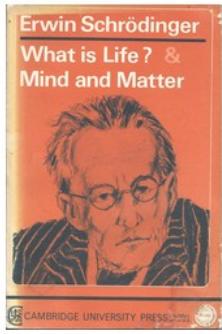
Francis Harry
Compton Crick
(1916-2004)

James Dewey
Watson
(1928 -)

Maurice Hugh
Frederick Wilkins
(1916-2004)

nalarında
çek bilime...

iutasyon -
ərarlı bir durumdan
igerine geçiş

n moleküler
iye evrilmesi süreci

fizik, kimya, matematik gibi
alanlardan araştırmacıların
biyolojiye yönlenmesi...

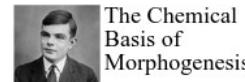
genetik materyal
aperiyodik katı

sırası iyi korunmuş bir
atom dizisi - genetik şifre

az sayıda atomun kombinasyonundan
oluşan yapılar - sonsuz olasılıkta
bir araya gelerek düzenlenebilir

düzenin ürettiği düzen
yasam:
ardışık kimyasal tepkimelerin
oluşturduğu düzen

*bu mekanizmayı anlaysak:
"yeni" fizik yasaları?*

The Chemical
Basis of
Morphogenesis
*Philosophical Transactions of the Royal Society
of London, Series B, Biological Sciences 1952*

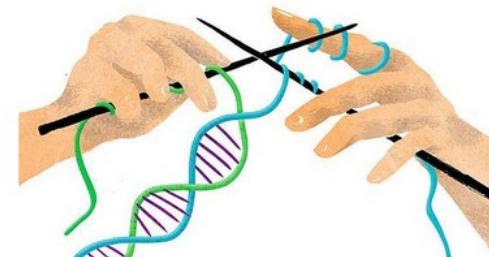
Embriyogenез için bir
matematiksel model önerisi

Newton'un
hareket yasaları

Kimyasal
reaksiyonlar

Kimyasalların
diffüzyonu

Hücrenin iç
elektriksel
aktivitesi

Francis Harry
Compton Crick
(1916-2004)

James Dewey
Watson
(1928 -)

Maurice Hugh
Frederick Wilkins
(1916-2004)

MOLEKÜLER
BİYOLOJİ

Biyolojide fizik paradigması

Fiziksel sistemler

*Biyolojik
sistemler*

- Biyolojik fenomenler, fiziksel ve kimyasal temelleri ile açıklanabilir...

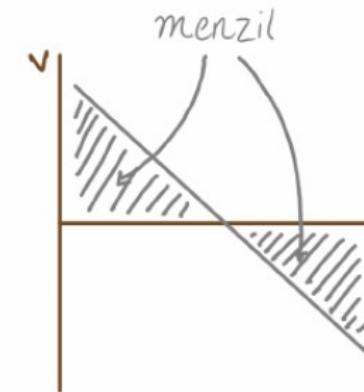
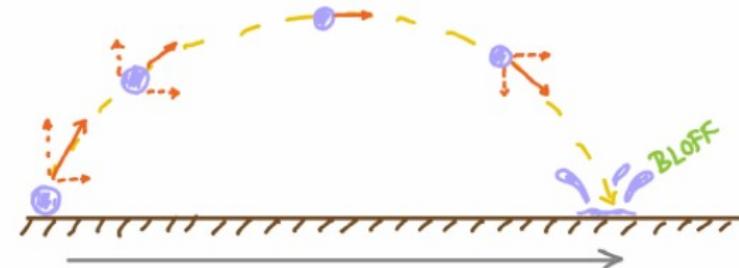
- Biyolojik fenomenler, fiziksel ve kimyasal temelleri ile açıklanabilir...
  - O halde, fizik ve kimya için geçerli olan *metodoloji*, biyoloji için de geçerlidir!

Quantum fiziği - Fluktuasyon deneyi

Matematik

HESAPLAMALI BİYOLOJİ

Devlerin sırtında yükselişek:

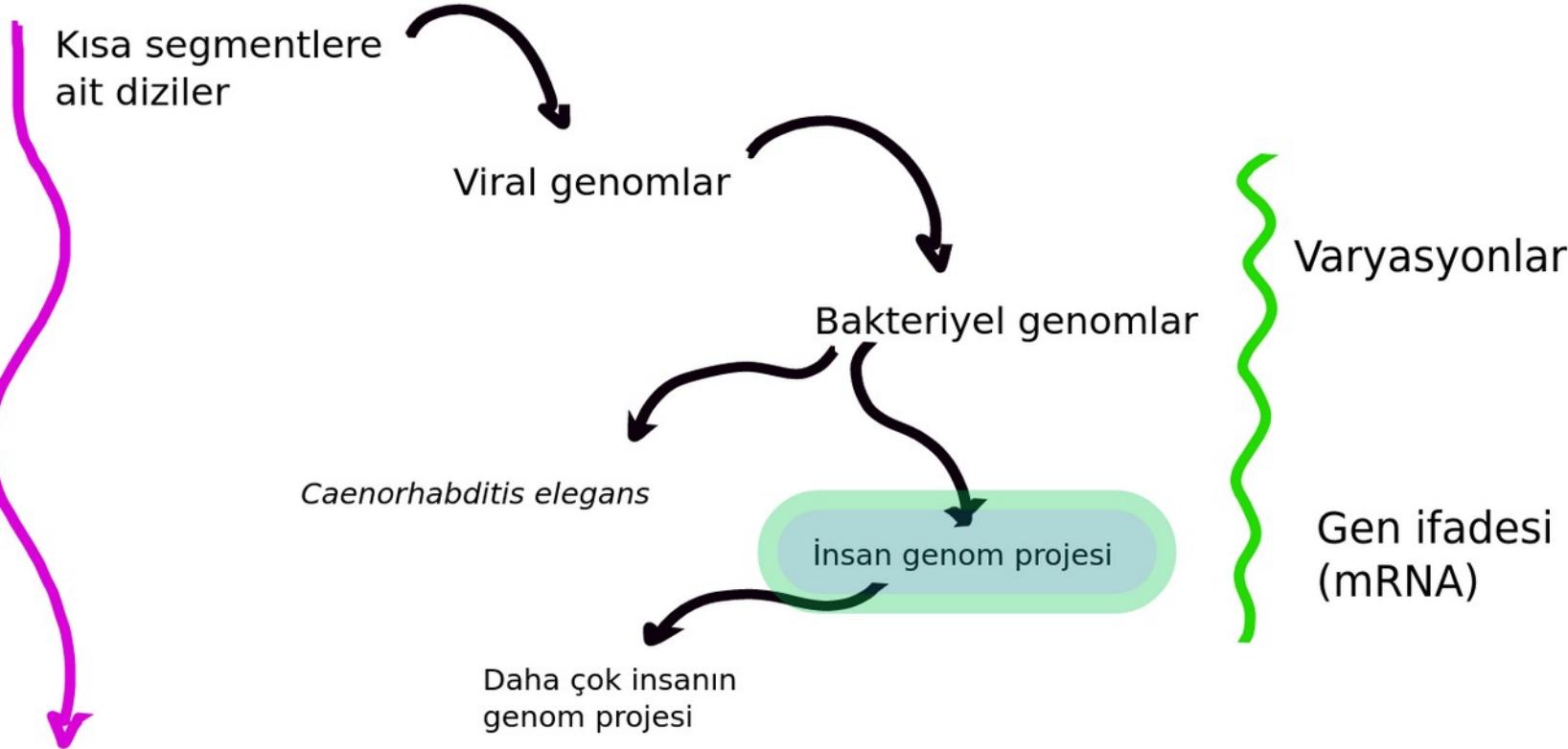
Sistemi dilediğiniz kadar karmaşıklaştıabilirsiniz!

Ör: Rüzgar ve hava Sürünmesi...
Yine de modelleyebilirsiniz.

Biyolojide fizik paradigmaları

bu mekanizmayı anlarsak:
"yeni" fizik yasaları?

Teknolojik gelişmeler

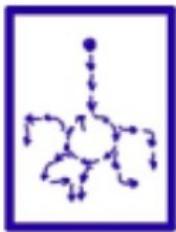
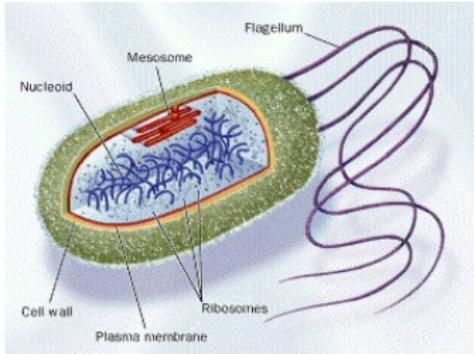
Ulaşılan ve
ulaşılamayan
hedefler

**Genom ?= "Blueprint"
Redüksiyonist paradigmının
anomalisi...**

Tam da Schrödinger'in şüphelendiği gibi:

[düzenin ürettiği]_n düzen

$n = ?$

Metabolik
Yolaklar

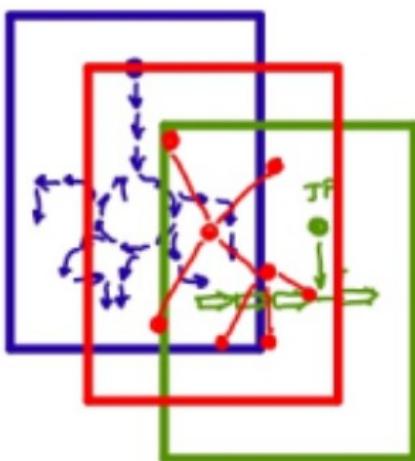

Protein - Protein
Etkileşimleri

Gen
Regülasyonu

Bir hücre
nasıl çalışır?

Parçaları birleştirip büyük
resmi oluşturduğumuzda...

...ama **NASIL**?

Genom projeleri:
konak & patojen

Genom ebadında modellerden
organizmaların sahip olduğu
gen repertuarının belirlenmesi

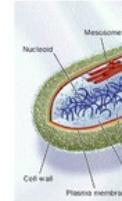
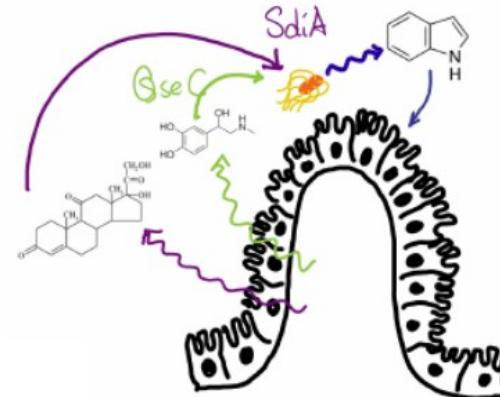
Olay anı:
"System in action"

Transkriptomik

Metabolomik

Konak

Patojen(ler)

Bir hü
nasıl ç

Mikrobiyal
çeşitlilik

Fizioloji

Patoloji

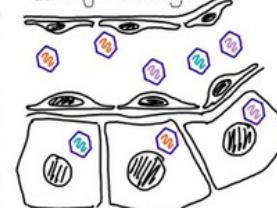
Bağırsakta sıradan
bir gün...

Biyoloji çeşitliliğin
belirlenmesi:

"Cast"

Bir diğer senaryo:

Karaciğerde sıradan bir gün...

SORULAR:

— Kaç farklı varyant?

— ve her birinden kaç tane?

Sistem olarak düşünme

Göreli olarak basit bileşenlerin karmaşık bir ağ ile ilişkilendiği

Kontrol merkezi olmayan

Bileşenlerinin ayrı ayrı fonksiyon ve davranışlarından çok, bu bileşenlerin bir araya geldiklerinde ortaya koydukları “emergent” davranışı olan

Süreçlerin regülasyonunda yer alan geri besleme mekanizmlarının çoğunlukla doğrusal matematiksel modellere uymaması (Mitchell 2006)

İlk bakışta sürece katkısı olmayan, ancak değişen koşullara adaptasyon yeteneği ve gürbüzlük sağlayan ek bileşenlerin varlığı (Kitano 2002)

Temel bileşenlerin biraraya gelerek oluşturdukları modüllerin birbiri ile iletişim halinde bulunması (Weng, Bhalla, and Iyengar 1999).

Açık sistemler olmaları nedeni ile termodinamik dengenin söz konusu olmaması (Regenmortel 2004)

Sistem olarak düşünme

formasyon
örası

nguistik

1950*

la yeni değil

mühendislik

model

yöntem

teknoloji

epistemik
temeller

pratik nedenlerle
sistem olarak
düşünme, kısa zamanda
mühendisliğin bir
parçası oldu...

BİYOLOJİDE MÜHENDİSLİK PARADİGMASI

sistem

yolak

ağ

program

ağ motifi

devre

sinyal

osilasyon

modül

gürbüzlük

adaptasyon

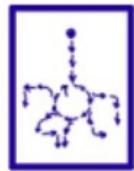
yükseltme

fonksiyonel modüllerini açıklamak için...

**sentetik biyoloji ile
düzenekler oluşturmak**

**teknolojiyi kullanma
boyutu**

(bir metafor olarak)

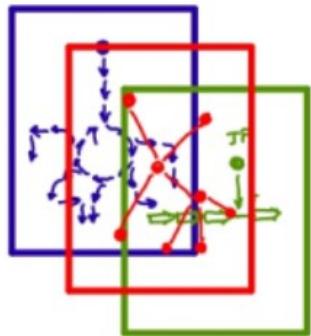
Metabolik
Yolaklar

Protein - Protein
Etkileşimleri

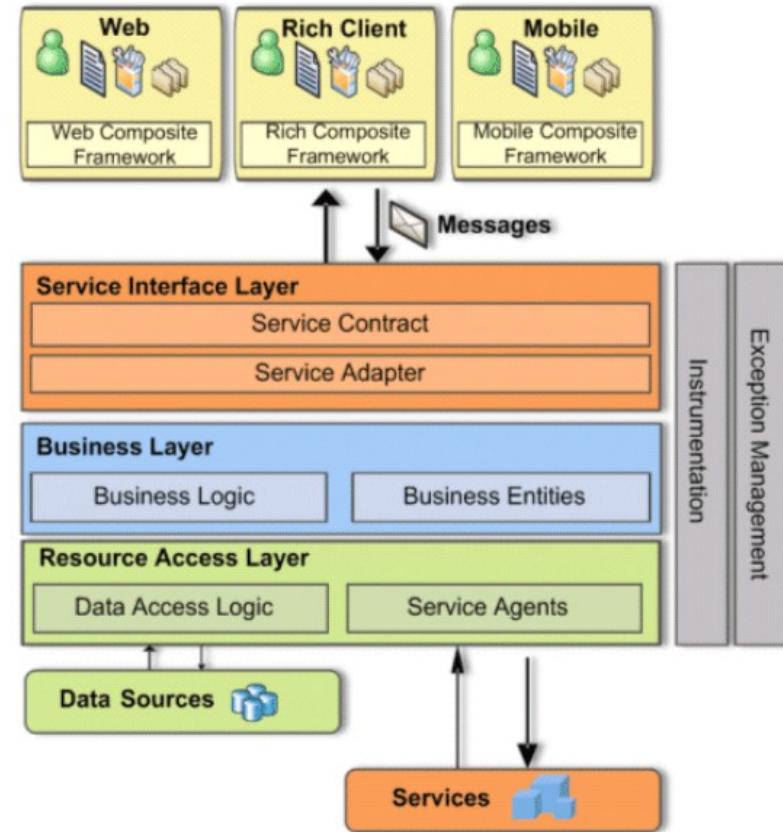

Gen
Regulasyonu

Parçaları birleştirip büyük
resmi oluşturduğumuzda...

...ama NASIL?

Her iki taraf da karmaşık sistem

Biyoloji - Bilgisayar mühendisliği

Biyoloji - Bilgisayar mühendisliği

sistem

yolak

program

ağ motifi

ağ

devre

sinyal

modül

gürbüzlük

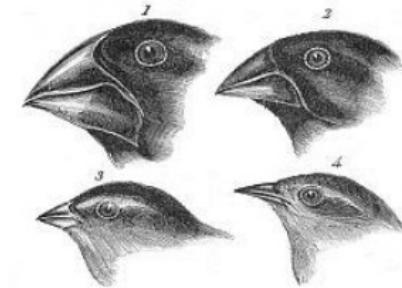
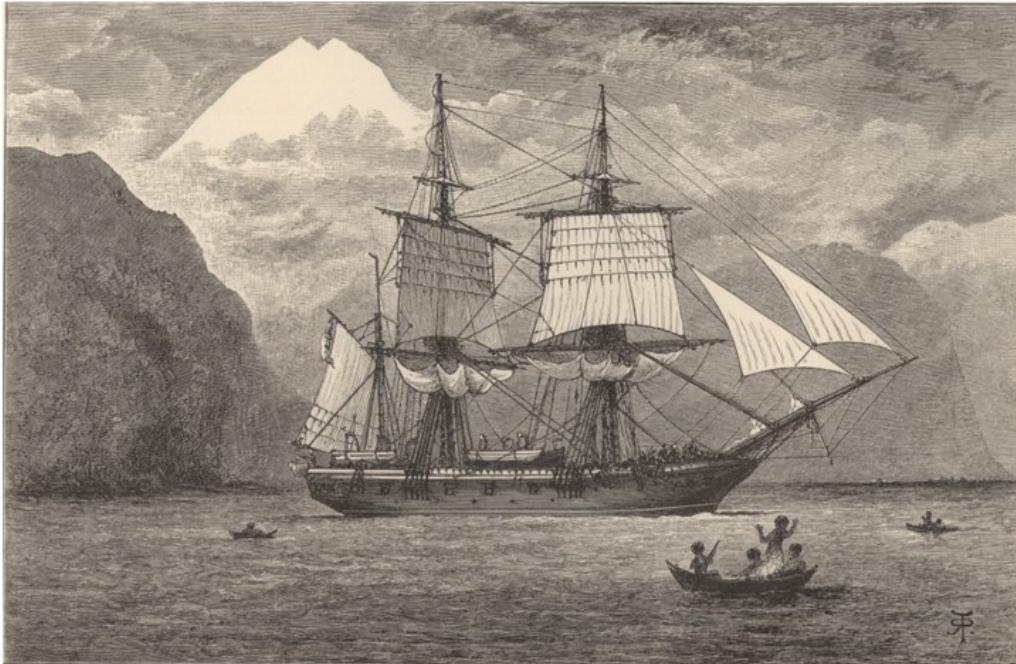
osilasyon

adaptasyon

yükseltme

kullanılan model, yöntem, teknoloji
ve epistemik temellerine göre

Fizik paradigması yıllarından başlayarak...

1. *Geospiza magnirostris*   2. *Geospiza fortis*
3. *Geospiza parvula*   4. *Certhidea olivacea*

Finches from Galapagos Archipelago

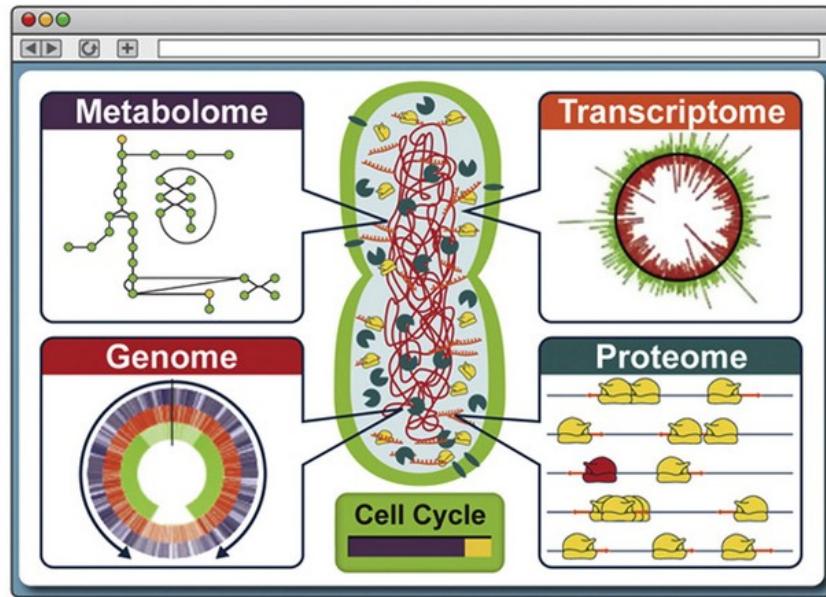
VS

g g a g a c t g t a g a c a g c t a a t g c t t a t a
g a a c g g c c c t a g c c a c g a g g c c c t t a t c

nerdeyse sonsuz uzunluktaki DNA ve protein dizilerini gözle karşılaştırmak...

sadece genom değil,

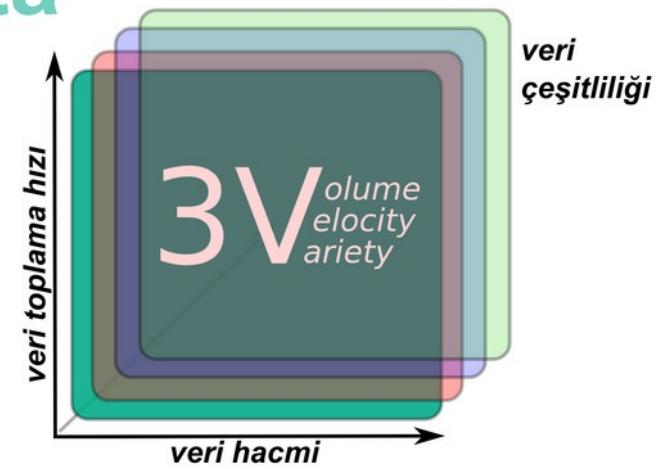
100% of genes   900+ publications   1900+ parameters   28 processes

↓
Predictive capacity   Novel hypotheses   Biological discovery   Rational design

1. Karr JR, Sanghvi JC, Macklin DN, Gutschow MV, Jacobs JM, Bolival B, et al.
A whole-cell computational model predicts phenotype from genotype.
Cell. 2012 Jul 20;150(2):389-401.

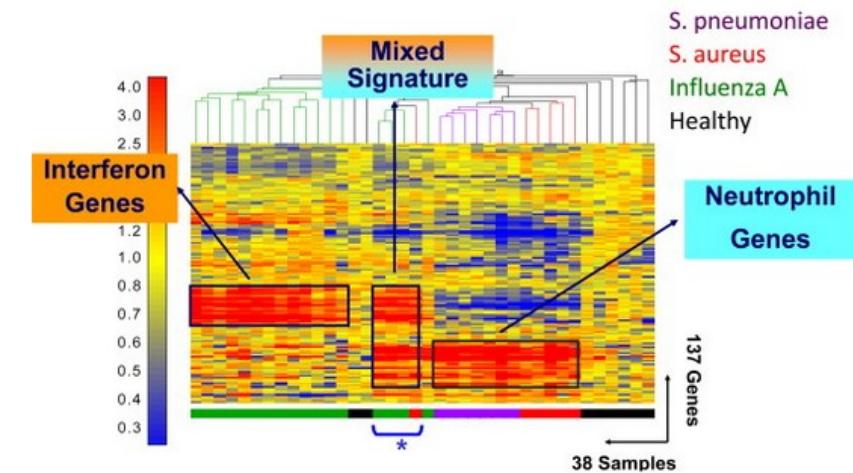
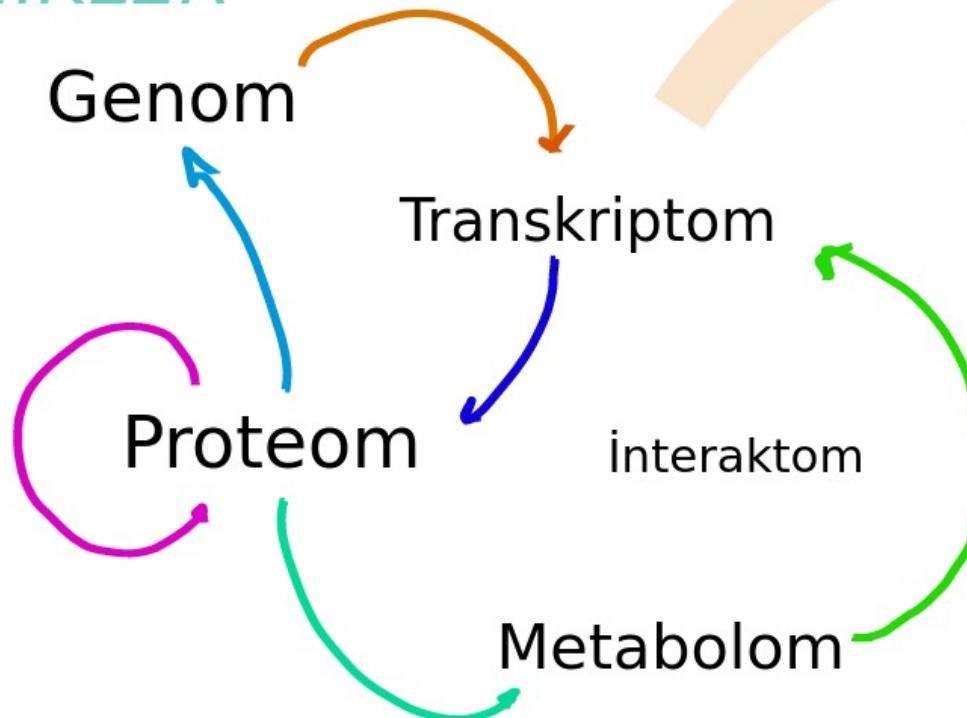
big
data

tüm bileşenleri ölçmek...

Toplamanın yanısıra, değerlendirme de yapmalıyız

OMİKLER

bir seferde toplanan binlerce veri kaydı...
--hipotez testi--
...biyolojik örüntüde nereye oturuyor?

Yapa Zeka Bilgisayarın zeki insan davranışını taklit etmesini sağlayan teknikler...

(Hedeflenen işi en az insan kadar iyi yapabilen makinalar)

Makine öğrenmesi

Makinanın doğrudan / açıkça programlanmadan bir davranış göstermesi

Deneyimlerden -eğitim verisetlerinden- istatiksel yöntemler ile çıkarımlar yapmak

Denetimli

Yarı denetimli

Denetimsiz

Derin öğrenme

- Dünyayı, kavramların yuvalanmış hierarşisi olarak temsil etmeyi öğrenmeyi içerir

- Her kavram için, daha basit bir kavram ile ilişki tanımlanır

- Daha soyut kavramlar, daha basit olanların terimleri ile ifade edilmiş olur.

Variable }
 Diverse
 Joining } V(D)J
 recombination
 nearly random recombination

IGH@ — Chromosome 14

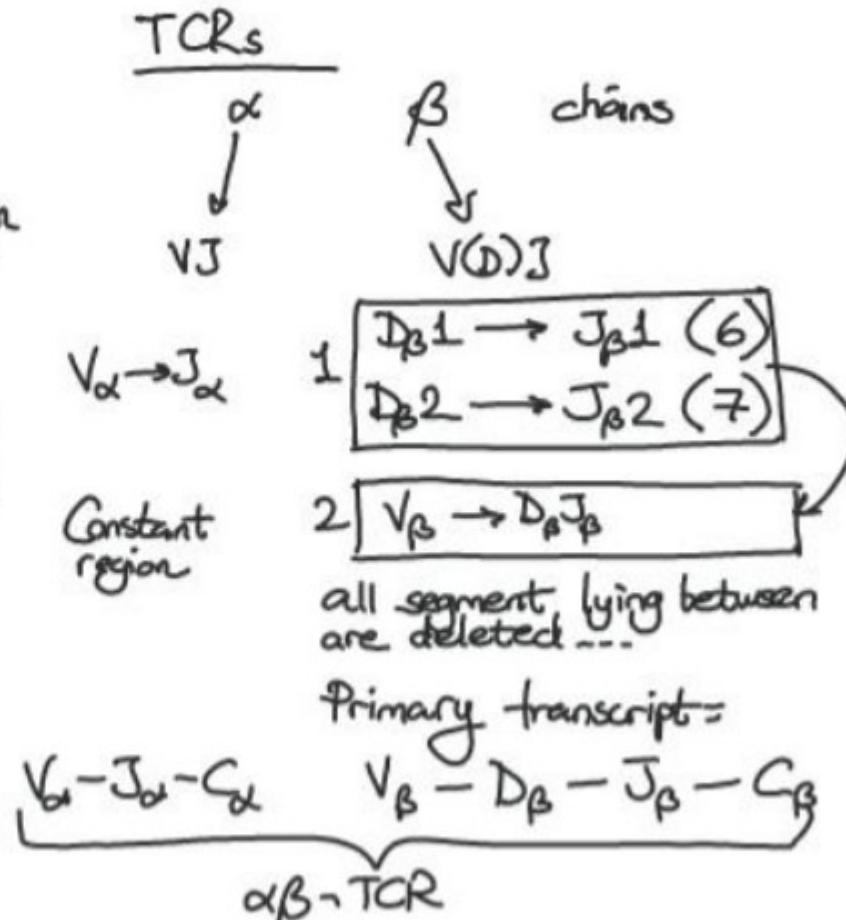
IGK@ — Chromosome 2   Kappa

IGL@ — Chromosome 22   Lambda

IGH@ → # segments
 44 V
 27 (D)
 6 J

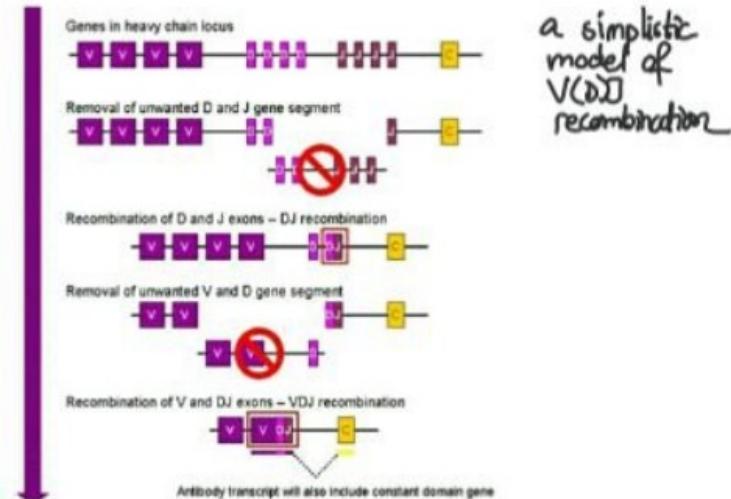
IGL@ → Numerous V
 Numerous J

$\sim 3 \times 10^{13}$ combinations

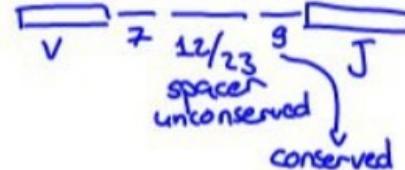
Recombination Signal Sequences (RSS)

$\sim 3 \times 10^{11}$ combinations

a simplistic model of V(DJ) recombination

Recombination Signal Sequences (RSS)
VDJ recombinase enzyme group
RAG-1/2 → recognize RSSs

12/23 rule of recombination
(one turn/two turn)

Heavy Chain

- 1 - recombination between one D & one J segment
→ any DNA in between is deleted
- 2 - newly formed DJ complex is joined to an upstream V segment
→ any DNA in between is deleted

Light Chains

VJ recombination — Constant chain addition
spliced mRNA

Primary transcript includes: → Splicing - poly A tailing after C_μ

unspliced

V - D - J - C_μ - C_δ
mu delta

IgM

RAG1 → transposase

DNA dependent protein kinase complex
DNA-PK

Artemis nuclease XRCC4
(x-ray repair cross complementing factor 4)

DNA ligase IV (Cernunnos)

Terminal deoxynucleotidyl transferase
↳ Junction diversity!

DNA polymerase λ and μ

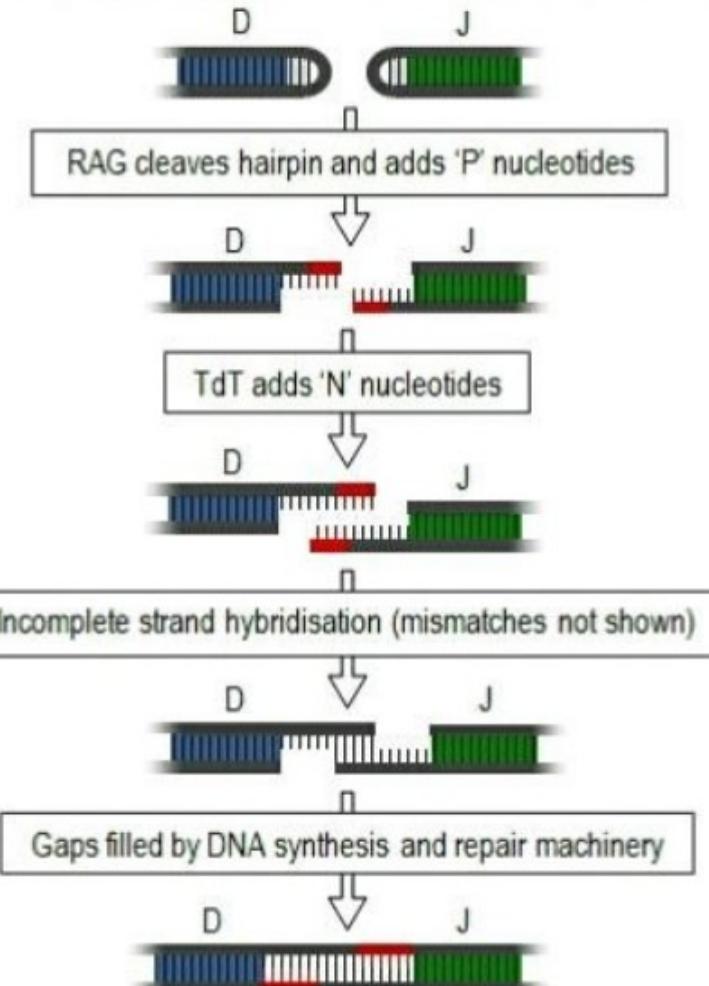
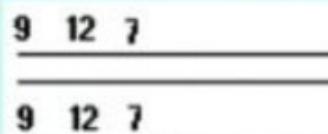
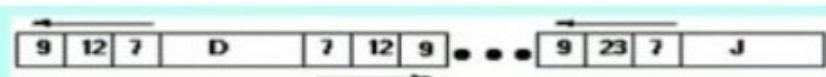
Ligase IV — complete joining

Variability of Artemis cleavage *

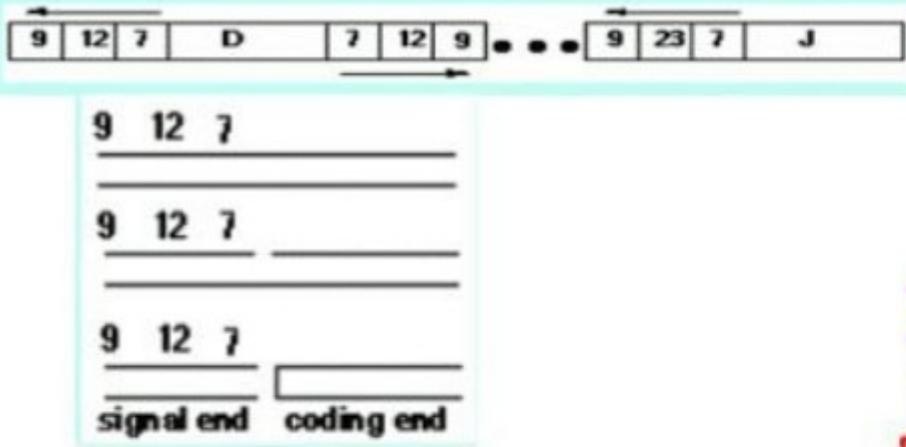
Random nucleotide addition by

TdT

VARIABILITY

Generation of junctional diversity through recombination illustrated between two gene segments: D (blue) and J (green). Sections highlighted in red show nucleotides added at each stage.

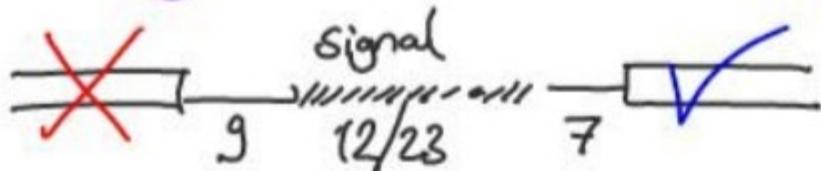

Generation of junctional diversity through recombination illustrated between two gene segments: D (blue) and J (green). Sections highlighted in red show nucleotides added at each stage.

Signal sequences = 12 bp type
 ↓
 23 bp type

mark the end of

- V genes
- D segments
- J segments

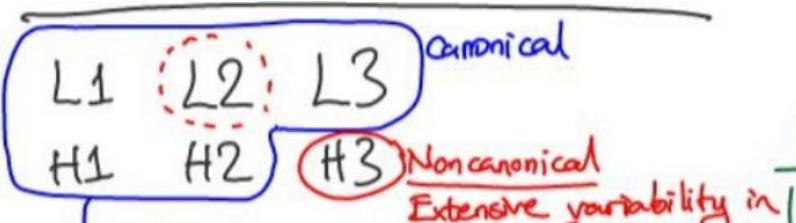
Double strand breaks between required segments - hairpin loops
 very inaccurate joining

variable subtraction / addition
 of nucleotides

JUNCTIONAL DIVERSITY

Exonucleases remove bases
 DNA synthesis & repair machinery!

Prone to frame-shift mutations
 Considerable waste is formed!

Fall into 10 classes

members of canonical classes have approx same backbone conformation

- loop length
- key residues in CDR
- key residues in framework

Hold CDR in particular conformation

H-bonding

Electrostatic interaction

Hydrophobic interaction

H3 prediction

- 1- Knowledge based (dB search)
- 2- Ab initio methods
- 3- Conformational search
- 4- Combination

CDR-L1

- 5 definite K
- 4 indef 2
- 1 indef K

10 classes with
10-17 residues

CDR-L2

majority of the loops follow one existing structure

CDR-L3

class 1	]	9 residues
2	]	8 residues
3	]	8 residues

Similar to hairpin loops
Perturbations depend on position of proline

4	]	7 residues
5	]	8 residues

CDR-H1

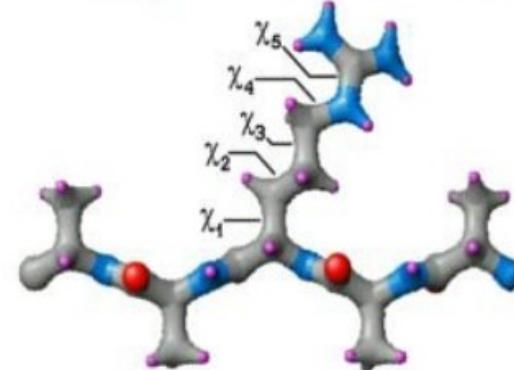
class 1 - 10 residues
2
3 - 11 residues
4 - 12 residues

CDR-H2

class 1 - 9 residues
2 - 10 "
3 - 10 "
4 - 12 "

CDR-H3

H3 conserved side chains
(instead of canonical classes)

χ_1 side chains of canonical CDR-conserved side chains

Dihedral angles

χ_1 angles in H3 conserved side chains

kinked H3 →

χ_{1s} forms the kinked loop structure

H3 backbone classification

* 5 residue loops

* 6-12 residue loops